

ПОЛИО ПЛУС движење против хендикеп

Булевар.АВНОЈ.64 локал 2, 1000 Скопје, Македонија
Тел: +389 (0)2 2400 544; www.polioplus.org.mk; polioplus@polioplus.org.mk
жиро сметка: 300000000697660 - Комерцијална банка А.Д. Скопје

Полио Плус
Годишен извештај за 2019

Скопје, 2020 година

Содржина

Листа на кратенки.....	3
ПОРАКА ОД РАКОВОДСТВОТО	4
ВИЗИЈА.....	5
МИСИЈА.....	5
ДОЛГОРОЧНИ ЦЕЛИ НА ПОЛИО ПЛУС	5
ПРОГРАМСКИ НАСОКИ НА ДЕЛУВАЊЕ	6
А. ИЗВЕШТАЈ ЗА АКТИВНОСТИ ВО 2019	7
А.1. ЦЕЛИ.....	7
А.2. ЦЕЛНИ ГРУПИ И ОБЛАСТ	7
А.3. РЕЗУЛТАТИ И АКТИВНОСТИ.....	7
1. УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОДАВНАТА РАМКА ЗА ПРАВТА НА ЛИЦАТА СО ХЕНДИКЕП	8
1.1 Унапредување на законската регулатива соКПЛХ.....	8
1.2 ИППГ за правата на лицата со хендикеп.....	9
1.3 Унапредување на учеството на лицата со хендикеп во политичкиот и јавниот живот	11
1.4 Правна помош и совети	12
2. ПРОГРАМА ЗА ЕДУКАЦИЈА И ВРАБОТУВАЊЕ НА ЛИЦАТА СО ХЕНДИКЕП.	13
2.1 Обука на лица со хендикеп	13
2.2 Соработка и поттикнување на бизнис секторот.....	13
3. НЕЗАВИСНО ЖИВЕЕЊЕ НА ЛИЦАТА СО ХЕНДИКЕП	14
3.1 Хабилитација и подигнување на самодовербата кај лицата со хендикеп.....	14
4. ГРАЃАНСКА ПРОГРАМА	15
4.1 Средби со различни чинители за вклучување на прашањето на хендикеп во сите општествени текови.....	15
4.2 Средби со различни граѓански организации за вклучување на прашањето на хендикеп во сите општествени текови.	17
4.3 Средби со меѓународни претставници за унапредување на прашањето на хендикеп.....	17
4.4 Балканска мрежа на организации на лица со хендикеп. .	18
4.5 Вмрежување на ОЛХ на национално ниво.....	19
5. ПОДИГНУВАЊЕ НА ЈАВНАТА СВЕСТ	19
Б. ПОДДРШКА – ОДДРЖИЛИВОСТ	20
В. ОРГАНИЗАЦИЈА.....	20
Г. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ	21

Листа на кратенки

ЕК - Европска Комисија

ЕУ - Европска Унија

ИППГ – Интер партиска парламентарна група

КПЛХ – Конвенција за правата на лицата со хендикеп

ОБСЕ - Организацијата за безбедност и соработка во Европа

ОБСЕ/ОДИХР - Организација за безбедност и соработка во Европа/Канцеларија за демократски институции и човекови права

ОЛХ – Организации на лица со хендикеп

ООН - Организација на Обединетите нации

ПОРАКА ОД РАКОВОДСТВОТО

Изминатава 2019 година, Македонија во голема мера беше засегната од нестабилната политичка ситуација. Нестабилната и заострената политичка ситуација во голема мера влијаеше и на прашањето на хендикеп и неговата застапеност во политичката, економската, па и медиумската агенда во земјава.

Во 2019 година година, Собранието на Македонија ги усвои уставните измени кои произлегуваат од Преспанскиот договор. Во февруари 2019 година стапи е на сила Преспанскиот договор со што Република Македонија го смени своето име. И покрај тоа нашата земја сè уште не доби датум за преговори со ЕУ, што пак резултираше со турбуленции на политичката сцена и најава за предвремени парламентарни избори.

Во текот на целата 2019 година, Полио Плус продолжи да делува и да влијае во остварувањето на демократските слободи, кои треба да го инкорпорираат прашањето на хендикепот како феномен, како и доследно да се спроведе КПЛХ.

Во таа насока, низ нашето делување се потрудивме прашањето на хендикеп да остане сепак видливо на политичката агенда, интензивираќи го своето влијание за поактивно вклучување на прашањето на хендикепот низ главните текови, како и новите текови кои беа актуелни за политичката, економската и социјалната политика.

Низ серијата средби реализирани со меѓународните чинители и нашите пријатели од регионот, покренавме серија на активности и средби со претставниците од меѓународната заедница потенцираќи ја потребата од гледање на граѓаните со хендикеп како на заедници, каде што Р. Македонија треба поинтензивно да пристапи кон реализирање на индивидуалните и колективните права на граѓаните со хендикеп.

Условите во политичката и економската сцена имаа свое значително влијание и врз социјалната политика. На полето на социјалната политика од страна на Владата беа покренати одредени измени на неколку закони кои ги засегаат лицата со хендикеп, а донесен и новиот закон за социјална заштита и законот за основно образование.

Полио Плус и во 2019 година продолжи да биде активен чинител и да делува и на регионално и меѓународно ниво. Преку делувањето на БИДФ беа реализирани неколку средби и дефинирани неколку насоки и политики по прашањето на хендикеп.

И во ваков контекст, Полио Плус имаше релативно интензивна, но стабилна година и реализираше протфолио од 4 проекти од кои 3 проекти продолжуваат да се реализираат и во наредната година.

Звонко Шаврески
Претседател

Полио Плус – движење против хендикеп

ВИЗИЈА

Полио Плус е лидер, активен креатор и носител на суштинските промени за градење на светот како општество во кое сите лица со хендикеп учествуваат целосно, како еднакви граѓани.

Полио Плус, потпирајќи се на индивидуалните вредности, како прилагодлива, истрајна и одржлива организација, а преку искористување на процесите и механизмите на посредната демократија, заедно со другите чинители, го промовира и наметнува пристапот за еднакви можности, кој обезбедува учество на лицата со хендикеп во главните општествени текови.

МИСИЈА

Полио Плус е граѓанска организација на лица со и без хендикеп која работи на суштинско поврзување и целосно остварување на основните човекови права и слободи на лицата со хендикеп.

Нашата мисија е јакнење на самодовербата на лицата со хендикеп и креирање на општество со еднакви можности за сите.

“Полио Плус не патува сам”. Нашата мисија ја остваруваме заедно со другите чинители во општеството.

ДОЛГОРОЧНИ ЦЕЛИ НА ПОЛИО ПЛУС

- Еднакви можности за учество на лицата со хендикеп во општествените текови;
- Еднаквост, толеранција и недискриминација врз основа на хендикеп;
- Целосно почитување на основните човекови права и слободи на лицата со хендикеп;
- Воспоставување на систем за правата и достоинството на лицата со хендикеп;
- Социјална кохезија и намалување на сиромаштијата;
- Добро владеење, партиципација и политики за прашањето на хендикеп;
- Вкоренето и динамично граѓанско општество, кое влијае врз јавните политики;
- Прифатена културна разноличност, меѓузависност и дијалог;
- Поддржан евроинтеграциски процес и зајакната регионална соработка;
- Полио Плус - независна организација, со кредибилитет, способна за партнерства и сојузи базирани врз еднаквост;
- Полио Плус е атрактивна и иновативна организација која учи со иновативен и глобален поглед.

ПРОГРАМСКИ НАСОКИ НА ДЕЛУВАЊЕ

Пет стратешки цели го отцртуваат среднорочното дејствување на Полио Плус.

Правна програма – цели насочени кон унапредување на правниот систем, преку хармонизирање на домашното законодавство со меѓународното; креирање на систем на политики и програми на национално и локално ниво; за унапредување на положбата на лицата со хендикеп; како и почитување на нивните човекови права во политичкиот, економско-социјалниот и културниот живот.

Програма за независно живеење – промоција на концептот за независно и достоинствено живеење, како и креирање на сеопфатна кохерентна политика во однос на регулаторните механизми за сервиси за поддршка на лицата со хендикеп.

Програма за вработување и образование на лицата со хендикеп – унапредување на положбата на лицата со хендикеп на пазарот на трудот и нивно активно учество во економската политика во Македонија, како и признавање на вредностите на лицата со хендикеп на пазарот на трудот. Затоа што не постои достоинствено вработување без соодветно образование, оваа програма го вклучува и унапредувањето на редовниот образовен систем со цел

инклузивно образование под еднакви услови за децата и лицата со хендикеп.

Граѓанска програма. Целта на оваа програма е да придонесе во намалувањето на дискриминацијата кон лицата со хендикеп, преку поврзување и вмрежување со други чинители и актери од општеството, како и промоција на потребата од вклучување на прашањето на хендикепот во главните текови (mainstreaming), но и имплементирање на активности и програми во јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор.

Подигнување на јавната свест за прашањето на хендикеп и сите општествени сегменти на живеење е клучот кон надминување на стигмата и стереотипите рапространети во општеството. Ова се сет на активности кои хоризонтално се вградени во сите четири програми и моделирани на начин да пружат соодветна поддршка на истите, согласно конкретните активности.

A. ИЗВЕШТАЈ ЗА АКТИВНОСТИ ВО 2019

A.1. ЦЕЛИ

Поаѓајќи од својата визија, мисија и долгорочни цели, Полио Плус во текот на 2019 година продолжи да работи на постигнување на своите долгорочни цели:

- Воспоставување на систем за правата и достоинството на лицата со хендикеп;
- Социјална и економска кохезија;
- Добро владеење, партиципација и политики за прашањето на хендикеп;
- Вкоренето и динамично граѓанско општество, кое влијае врз јавните политики;
- Поддржан евроинтеграциски процес и зајакната регионална соработка;
- Полио Плус - независна организација, со кредибилитет, способна за партнерства и сојузи базирани врз еднаквост;
- Полио Плус - атрактивна и иновативна организација која учи со иновативен и глобален поглед.

A.2. ЦЕЛНИ ГРУПИ И ОБЛАСТ

Полио Плус ги има дефинирано своите целни групи согласно Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп, односно сите лица со хендикеп со осврт на жените и децата со хендикеп.

Целно подрачје на Полио Плус е целата територија на Р. Македонија, а дел од активностите се спроведуваат и во регионот на Балканот.

Полио Плус ги спроведува своите активности на сите нивоа: локално, регионално (во рамките на РМ), национално, регионално и меѓународно.

A.3. РЕЗУЛТАТИ И АКТИВНОСТИ

За постигнување на целите кон кои се стреми, Полио Плус формулира програми кои придонесуваат кон нив со своите резултати. Во продолжение е направено поврзување на тие програми со соодветните цели.

1. УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОДАВНАТА РАМКА ЗА ПРАВАТА НА ЛИЦАТА СО ХЕНДИКЕП

1.1 Унапредување на законската регулатива соКПЛХ

Во 2019 година Полио Плус продолжи да иницира и покренува прашања со цел унапредување на законската регулатива согласно КПЛХ. Беа доставени иницијативи и и спроведени серија на активности во насока на унапредување на постоечката законодавна рамка за поефикасно разбирање на пристапот кон хендикепот.

Како член на работната група при МТСП за изработка на Законот за спречување и заштита од дискриминација, Полио Плус продолжи активно да учествува на работните средби. На истите даде конструктивен придонес за проширување на опсегот на заштитата од дискриминација со вклучување на правниот институт за разумното прилагодување, согласно Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп. Законот за заштита од дискриминација е донесен во мај 2019 година.

И покрај носењето на Законот, Национално координативно тело за имплементација на Законот за спречување и заштита од дискриминација започна да функционира и поднесува различни иницијативи во насока на унапредување на постоечката законска рамка. Во телото активно учество имаше и претставник од Полио Плус.

2019 ја одбележа и носењето на Законот за социјална заштита. Полио Плус изработи мислење кое беше доставен до сите релевантни чинители. На јавната дебата по повод донесувањето на овој закон претставник на Полиот плус зеде учество, каде јавно беа изнесени забелешките и неговата неусогласеност со КПЛХ, како и укажа на последиците кои ќе произлезат од носењето на ова законско решение

По повод носењето на Законот за основно инклузивно образование, Полио Плус писмено поднесе забелешки и мислење на предлог законот до сите чинители. Исто така претставник на Полио Плус учествуваше и на јавната дебатата по повод донесувањето на овој закон.

Покрај законот за социјална заштита и образование, Полио Плус зеде учество и во работната група за Изборниот Законик, каде се вложи напор од страна на организацијата Изборниот Законик да се усогласи со Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп. По ова прашање беа остварени неколку средби со различни чинители во оваа област.

На јавната дебата по повод предизвиците на младите и иселувањето, во организација на Националниот совет за евроинтеграции, претставниците од Полио Плус ги изнесоа своите иницијативи кои ќе треба да се земат во предвид за

младите со хендикеп и семејствата на лицата со хендикеп во поглед на иселувањето.

Во текот на годината, Полио Плус оствари серија на формални и неформални средби со различни меѓународни и национални чинители за зголемено учество на заедницата со хендикеп низ политичките структури.

Во таа линија и беа поднесио иницијативи и мислења за унапредување на законската рамка и во други области со цел да се реализира усогласувањето на националното законодавство и нормативните акти со КПЛХ.

Предложените иницијативи и дадените коментари се однесуваат на неколку отворени прашања за тековната политичка и економска ситуација.

- Мислење и иницијатива за унапредување на Законот за социјална заштита;
- Мислење и иницијатива за унапредување на законот за основно образование;
- Мислење и иницијатива за вклучување на заедницата со хендикеп во Националната стратегија за развој на концептот за едно општество и интеркултурализмот согласно КПЛХ;
- Изработени препораки за унапредување на Изборен Законик;
- Мислење и иницијатива за унапредување на пристапот до правда за затворениците со хендикеп;

- Мислење и препораки од страна Полио Плус по предлог-модел на Фонд за институционална поддршка на граѓанските организации и ко-финансирање на ЕУ проекти во РСМ;
- Мислење и иницијатива за надминување на предизвиците во поглед на младите со хендикеп и иселувањето.
- Мислење и иницијатива за методологијата на спроведување на предложениот Закон за попис како и препораки за прашањата за спроведување на пописот а кои се однесуваат на лицата со хендикеп.

1.2 ИППГ за правата на лицата со хендикеп

Во текот на овие години од своето постоење, Интер партиската парламентарна група (ИППГ) за правата на лицата со хендикеп со својата работа стана препознатлив синоним за промовирање и унапредување на правата на лицата со хендикеп во РМ.

Визијата за формирање и постоење на една ваква група, иницирана од Полио Плус – движење против хендикеп, беше таа да претставува спрега помеѓу организациите на лица со хендикеп и власта, гласно говорник кој ќе ги артикулира потребите на оваа група граѓани пред народните избраници и ќе помогне тие потреби да се вообличат во конкретни законски одредби кои ќе гарантираат остварување на правата и креирање на услови за еднакви можности.

Во текот годината, Полио Плус како технички координатор на групата заедно со пратениците членови на ИППГ за правата на лицата со хендикеп, организираше и иницираше голем број средби, седници и јавни дебати. Воедно во текот на годината групата поднесе и серија на иницијативи и поднесе серија на прашања до Владата по прашањето на хендикеп.

На 8 ноември 2019 година заедно со ИППГ и мисијата на ОБСЕ во Скопје се организира округла маса на тема: “Јакнење на интерсекторската соработка за унапредување на изборните права на граѓаните со хендикеп”.

Во поглед на зајакнување на капацитетите на ИППГ, членови на ИППГ зедоа учество на три обуки по прашања поврзани со дискриминација по основ на хендикеп, учество на лицата со хендикеп во јавниот и политичкиот живот, деинституционализација и независно живеење на лицата со хендикеп, како и еднаквост и недискриминација.

Во соработка со ИППГ Полио Плус изготви и поднесе серија на препораки, предлози, иницијативи и коментари за законски решенија кои ќе придонесат кон остварување на правата на лицата со хендикеп во нашата земја, како и усогласување на националното законодавство со КПЛХ.

Покрај иницијативите, дел од членовите на ИППГ во рамките на Анкетната комисија за човекови права во рамките на Собранието во изготвувањето на Заклучоците за

унапредување на затворските услови, беа вклучени и неколку препораки за унапредување на положбата на затворениците со хендикеп земајќи го во предвид и правниот институт на соодветно приспособување и стандардите од КПЛХ во насока на унапредување на пристапот до правда согласно и член13 од КПЛХ.

Во текот на годината Полио Плус како технички координатор на ИППГ заедно со пратениците изработија серија на прашања кои беа јавно поставени преку собраниските седници до Извршната Власт. Прашањата беа од областа на независното живеење, правото на мобилност и рехабилитација, како и прашања кои се однесуваа на остварувањето на социјалната сигурност преку соодветни сервиси за поддршка.

Во 2019 година членовите на ИППГ покренаа и иницијатива за формирање на формално тело за правата на лицата со хендикеп во рамките на Собранието. Оваа иницијатива се одложи за наредниот период.

Полио Плус заедно со членовите на ИППГ и Собранието изработија Декларација за политичко учество на лицата со хендикеп. Целта на оваа Декларација беше Собранието како Законодавна Власт да посочи на потребата од заштита и унапредување на правата на граѓаните со хендикеп во политичкиот живот на државата, да го афирмира учеството и застапеноста на граѓаните со

хендикеп и да ја истакне потребата политичките партии, низ процес на меѓусебна соработка, да препознаат дека граѓанските и политичките права на граѓаните со попреченост не се вклучени во законодавството и јавната политика што го оневозможува целосното уживање на тие права и низ конкретни мерки и активности да обезбедат нивно вклучување во своите програми, почитувајќи ги принципите на родова застапеност. На 23.12.2019 на иницијатива на ИППГ и Полио Плус, во Собранието беше усвоена Декларација за политичко учество на лицата со хендикеп со 76 гласа за.

1.3 Унапредување на учеството на лицата со хендикеп во политичкиот и јавниот живот

Едно од прашањата на кои во 2019 година Полио Плус особено се посвети беше учеството на лицата со хендикеп во јавниот и политичкиот живот, согласно КПЛХ. Во февруари 2019 година во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје и ОДИХР, се одржа конференција на тема: „Политичка партиципација на заедницата со хендикеп“. На конференцијата се дискутираше за прашањата за правото на лицата со хендикеп да бираат и да бидат бирани, но и правото на глас,

Во март 2019 година во Струмица, а со поддршка од Мисијата на ОБСЕ во Скопје беше организирана обука за лицата со хендикеп и претставници на институциите на

тема: „Остварување на правото за политичко учество“. На обуката 25 учесника беа запознаени со обврските кои произлегуваат од член 29 од КПЛХ како и со начините и методите за остварување на правото на учество во политичкиот и јавниот живот од страна на заедницата со хендикеп.

Со цел запознавање на самите политички партии за обврските од член 29 од КПЛХ, како и за нивниот поттикнување за поактивно вклучување на лицата со хендикеп во нивните редови се оддржаа серија на средби со скоро сите политички партии во месец ноември.

Имено, на 08 ноември се одржа средба на работната група со претставниците на раководството на ДУИ, на 11 ноември се одржа средба на работната група со претставниците на раководството на ВМРО, на 12 ноември се одржа средба на работната група со претставниците на раководството на ЛДП, на 14 ноември се одржа средба на работната група со претставниците на раководството на Алијансата за Албанците, на 14 ноември се одржа средба на работната група со претставниците на раководството на ДОМ, на 18 ноември се одржа средба на работната група со претставниците на раководството на СДСМ, на 28 ноември се одржа средба на работната група со дел од координаторите на политичките партии во Собранието.

На овие средби учествуваа претставници на високото раководство на политичките партии на кои се разговараше за вклучување на прашањето на хендикепот во нивните

политички програми кои се во подготовка пред планираните избори во април 2020, за идентификација на лица со хендикеп кои би се вклучиле во политичките активности на партиите и политичкото учество на лицата со хендикеп, како и за можноста за подигнување на нивните капацитети во поглед на обврските кои прозлегуваат од КПЛХ.

По повод донесувањето на Декларацијата, во Собранието, Полио Плус во соработка со Вест Минстер Фондацијата за Демократија и Цивика Мобилитас организираше Свечен настан. На настанот присуствуваа 104 учесници, преставници од сите политички партии, организации на лица со хендикеп, претставници од меѓународната заедница, како и самите пратеници и пратеници, членови на ИППГ за правата на лицата со хендикеп. На настанот, покрај промоцијата на донесувањето на Декларацијата, од страна на Полио Плус како технички координатор на ИППГ, на настанот беа доделени сертификати на 46-те членови на ИППГ за правата на лицата со хендикеп и благодарници за Собранието на РС. Македонија.

1.4 Правна помош и совети

Во 2019 година Полио Плус продолжи со досегашната практика на обезбедување индивидуална правна помош и совети на граѓаните со хендикеп и нивните семејства.

Според досегашното искуство, во најголемиот број случаи станува збор за остварување на различни права од сферата на социјалната заштита, помош при склучување или раскинување договори за работа, обезбедување информации за надлежностите на јавните установи и сл. Можноста за алармирање за индивидуални случаи, за сторени неправди и повреди на правата на поединци со хендикеп, иако не ги решава проблемите суштински и системски, сепак е добредојдена за лицата соочени со проблемите што ги носи хендикепот.

Во текот на 2018 година беа дадени 93 правни совети од кои 31 се однесуваат на правото за вработување и остварување на правата од работен однос, 11 се обратиле за запознавање со правата по основ на хендикеп, 9 се обратиле за остварување на правото на додаток за попреченост, 10 се обратиле за остварување на правото за образование, 28 се обратиле за остварување на правото за бесплатен превоз и 4 семејства кои згрижуваат лица со хендикеп за остварување на правото на додаток за попреченост и туѓа нега.

2. ПРОГРАМА ЗА ЕДУКАЦИЈА И ВРАБОТУВАЊЕ НА ЛИЦАТА СО ХЕНДИКЕП.

2.1 Обука на лица со хендикеп

Образованието и вработувањето на лицата со хендикеп остануваат и понатаму една од приоритетните програмски активности на Полио Плус.

Во 2019 година Полио Плус оствари голем број средби со лицата со хендикеп по прашањата на образование и вработување, со цел јакнење на нивната свесност и самодоверба и зголемување на нивните можности за вработување.

Земаќи ги во предвид предизвиците со вклучувањето на правниот институт за соодветно припсобивање како чин на дискриминација по основ на хендикеп, Полио Плус во соработка со Мисијата на ОБСЕ, организираше работилница за разбирање на концептот на соодветно приспособување. На оваа работилница 22 чинители беа запознаени со концептот на соодветното приспособување и начините на негово остварување од страна на лицата со хендикеп.

Полио Плус во соработка со УНДП оствари обука на лица со хендикеп кои се заинтересирани за самовработување. Лицата беа запознаени со предизвиците во поглед пазарот како и со законските можности за остварување на правото на вработување .

2.2 Соработка и поттикнување на бизнис секторот

Покрај тоа, Полио Плус ја продолжи соработката со бизнис заедницата со цел создавање на услови и зголемување на вработување на лицата со хендикеп и обезбедување на соодветното приспособување за оваа група на лица на работното место.

На 19 јули 2019 година во соработка со германската амбасада и швајцарското претпријатие со седиште во Скопје „Бреон“ го организираме настанот Social Friday во резиденцијата на амбасадорот, на кој присуствуваа претставници на организации на лица со хендикеп, амбасади и бизнис заедницата. Овој настан беше можност за актуелизирање и зајакнување на меѓусебната соработка на организациите на лица со хендикеп, комуникација со бизнис заедницата и подигнување на јавната свест по прашањето на хендикеп.

Полио Плус во 2019 година оствари неколку средби со претставници од организацијата Helvetas, Стопанска Комора на Македонија со цел вклучување на прашањето на хендикеп во нивната програма: „Вработување преку Образование, која е поддржана од Швајцарската Амбасада. Преку зедничка соработка е договорено да се изнајдат начини за поддршка и рестартирање на Центарот за Вработување на лицата со хендикеп, преку активно вклучување на дијаспората во Европа.

Во текот на годината, 8 фирми имаат побарано услугата на Полио Плус за посредување при вработување.

Пристапот и вклучувањето на отворениот пазар на труд на лицата со хендикеп останува предизвик и наредниот период.

3. НЕЗАВИСНО ЖИВЕЕЊЕ НА ЛИЦАТА СО ХЕНДИКЕП

3.1 Хабилитација и подигнување на самодовербата кај лицата со хендикеп

Полио Плус и во 2019 година продолжи со давање на услуги за хабилитација и подигнување на самодовербата кај лицата со хендикеп. Во таа насока беше дадена услуга на 4 лица со хендикеп на кои им беше дадена поддршка за нивно независно живеење, како и насоки како да си го олеснат животот со практични вештини.

Во соработка со Здружение ХЕРА – Асоцијација за здравствена едукација и истражување, Полио Плус спроведе обуки за Семејните доктори и Матичните лекари за потребата од вклучување на прашањето на хендикеп низ нивната работа и обврските кои ги имаат согласно Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп.

Полио Плус со поддршка од UN WOMEN, а во партнерство со Здружение ХЕРА – Асоцијација за здравствена едукација и истражување, активно се вклучи во процесот на деинституционализацијата на Специјалниот Завод Бања Банско, преку проектот „Спречување на родово базирано насилство и дискриминација меѓу лицата со попреченост од јавната установа Бања Банско“.

Во рамките на проектот во текот на 2019 година, беа изработени модули за обука за персонални асистенти. Во поглед на реализирање на правото на хабитација и остварување на правото на независен живот беше спроведена индивидуална работа со самите лица со хендикеп.

Воедно со цел на подигнување на капацитетите на локалните чинители во струмица од страна на Полио Плус во 15-16 ти Октомври беше реализирана обука за локалните даватели на услуги и претставници од јавното обвинителство, МВР и Центрите за социјална работа. На оваа обука 23 учесника беа запознаени со обврските кои прозлегуваат од Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп во поглед на остварувањето на правото за независен живот. Воедно на обуката учесниците беа запознаени и со стандардите и принципите од Конвенцијата во поглед на остварувањето на сервисот пероснален асистент како и обврските и правата на сите инволвирани страни.

Во соработка со Здружение ХЕРА – Асоцијација за здравствена едукација и истражување а со поддршка од УНФП, Полио Плус спроведе обуки за Семејните доктори и Матичните лекари за потребата од вклучување на прашањето на хендикеп низ нивната работа и обврските кои ги имаат согласно Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп.

4. ГРАЃАНСКА ПРОГРАМА

4.1 Средби со различни чинители за вклучување на прашањето на хендикеп во сите општествени текови.

Во текот на 2019 година Полио Плус оствари средби со различни чинители од политичкиот и јавниот живот на Македонија. Средбите беа во насока на поставување на прашањето на хендикеп во изборните програми на политичките партии.

Во периодот пред претседателските избори остваривме повеќе средби со претставници на Државната изборна комисија, за унапредување на постоечката законска регулатива за остварување на правото на избор од страна на лицата со хендикеп.

На 12 февруари во просториите на Полио Плус одржавме состанок со претседателот на ДИК со цел да дадеме идеи и насоки за унапредување на изборното право на лицата со хендикеп. Воедно на претставниците од ДИК им беа предочени и неколку мерки кои можат да ги покренат, без да се прават дополнителни измени во Законот. Па така во своите настапи ДИК своите информативни средби беа проследени со знаковен јазик, воедно од страна на ДИК беа набавени и неколку мобилни рампи кои беа поставени во некои избирачки места.

Соработка со ДИК во 2019 се подлабочи и со спроведување на серија на обуки на општинските изборни комисији, каде членовите на општинските изборни комисији

беа запознаени со начините на комуникација и пристап кон прашањето на хендикеп.

За време на предизборната кампања за претседателските избори остваривме средби со кандидатите за претседател, Гордана Силјановска (15 март, 2019) и Стево Пендаровски (22 март, 2019). На средбите, на кандидатите им беше предочено дека ќе мора доследно да ја спроведуваат Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп.

Исто така, кандидатите ги информиравме за неопходното обезбедување на целосната пристапност и достапност за граѓаните со хендикеп (пристапност до и во објектите, пристап до информации), како и за потребата од активно вклучување на лицата со хендикеп во органите на одлучување на национално и локално ниво.

За време на изборите, како резултат на влијанието и нашите сугестии изборните кампањи на кандидатите ги беа инкорпорирале дадените сугестии. Страната на кандидатите беа проследена не само со гестовен јазик, туку и сите соопштенија беа направени во аудио формати.

На 17 јуни 2019 година одржавме средба со претставник од кабинетот на Претседателот на државата. На ова средба беа дискутирани можностите и активностите кои Претседателот на државата може и треба да ги покрене, согласно неговите ингеренции, во насока на унапредување на правата на граѓаните со хендикеп. Воедно

претставникот од кабинетот на претседателот беше запознаени и со обврските кои нашата држава ги има со ратификувањето на Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп.

На 20 септември 2019 година остваривме средба со тимот на ново формираното тело за следење на имплементацијата на Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп, кое отпочна со работа во јули 2019 година во рамки на Одделението за заштита на правата на децата и на лицата со попреченост при Народниот правобранител. На средбата беа отворени пршањата за нивната надлежност, процесот.

Воедно на средбата беа отворени и пршањата околу стандардите кои тие како тело треба да ги имаат за да бидат Тело за следење на имплементацијата на Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп, кои за жал ова тело не ги исполнува.

Во текот на годината (18 ноември 2019 г.) беше остварена средба и со министерот за информатичко општество и јавна администрација Г-дин Дамјан Манчевски. На средбата беа разгледани прашањата за вклученост на лицата со хендикеп во изборниот процес, измените во Изборниот закон и остварувањето на граѓанските и политичките права.

Во текот на целата година имавме континуирана соработка и комуникација со Националното координативно тело за имплементацијата на КПЛХ.

4.2 Средби со различни граѓански организации за вклучување на прашањето на хендикеп во сите општествени текови.

Полио Плус, како член на Македонската Платформа за борба против сиромаштија, зеде учество на дебатата на тема „Попис и политики за население“ која се оддржа на 12 и 13 ноември 2019 година. На дебатата „Попис и политики за население“ на која меѓудругото се дискутираше и за вклучувањето на прашањето на хендикепот како значаен индикатор при спроведувањето на пописот, формата, начинот и прашањата кои треба да се користат при спроведување на пописот на населението.

На дебата беше отворено и прашањето како да се маинстримира прашњето на хендикеп низ останатите области во пописот, како прашање кое би било опфатени во економската областа, бројот на домаќинства како и индикатор за мерење на БДП.

На меѓународниот ден на лицата со попреченост 3-ти декември, а по повод 16 дена активизам против родово базирано насилство и кампањата „Нема Оправдување - заедно против насилството против жените и девојките“, Хера и Полио Плус, а со поддршка и соработка со UN

Women” организираше трибина на тема: „Унапредување на превенцијата и сеопфатниот одговор во случаите на насилство и сексуално насилство врз лицата со попреченост, со фокус на девојчињата и жените“. Идејата за оваа трибина беше да се отвори прашањето за насилството со кое се соочуваат девојките и жените со хендикеп, како и целокупната заедница со хендикеп. Воедно преку оваа активност се имаше и за цел да се укаже на потребата од вклучување на ова прашање како во постоечкото законодавство, така и во сервисите кои се отвараат, а за жал не ги инкорпорираат стандардите од универзалниот дизајн, нити пак се предвидени активности за поддршка на жртвите со хендикеп. Од трибинаита произлегоа серија на заклучоци кои беа доставени до надлежните чинители.

4.3 Средби со меѓународни претставници за унапредување на прашањето на хендикеп

Во текот на 2019 година, претставници на Полио Плус остварија средби со претставници од меѓународните организации и институции за унапредување на човековите права во Р. Македонија. Во таа насока беа стварени средби со претставници на УНИЦЕФ, Германската амбасада, како и со претставници на делегацијата на ЕУ во Македонија, ОБСЕ и ОДХР.

Во 2019 година Полио Плус подготви извештај за јавните политики поврзани со прашањето на хендикеп и нивната

усогласеност со КПЛХ и Европската Стратегија за хендикеп 2020 за Академијата на мрежата на експерти за прашањето на хендикепот (Academy Network of Experts for Disability - ANED). Претставник на Полио Плус учествуваше на редовниот годишен состанок на ANED кој се одржа од 27 до 30 март 2019 година

На 27 мај 2019 година остваривме средба со амбасадорот на Германија Г-дин Томас Герберих. На состанокот се дискутираше за проблемите кои се соочуваат лицата со хендикеп во Република Македонија во поголем број на области со акцент на вработување, образованието и пристапноста. Се отвори и прашањето за идната заедничка соработка во насока на промовирање на прашањето на хендикеп, како и размена на искуства со Германија за начини и модели кои можат да водат кон промена на состојбите со цел остварување на правата на граѓаните со хендикеп.

Во текот на 2019 година претставници од Полио Плус учествуваа на повеќе обуки и и конференции на различни теми поврзани со прашањето на хендикеп, а со цел зајакнување на организациското работење и делување. Учество на Дебата за учеството на ГО во креирање политики и носење одлуки; конференција "Реформа на системот за државно финансирање на граѓанските организации"; јавна расправа за европски вредности за иднината на Југоисточна Европа- младински политики и

соработка; Конференција "Кампања за родова инклузија и родова еднаквост на правата на жените и девојките со хендикеп".

Од 9 до 11 септември 2019 година претставник на Полио Плус присуствуваше на конференцијата во Истанбул која ја организираше UNFPA и која имаше за цел да ја промовира состојбата на жените со хендикеп, можностите за нејзино унапредување, со посебен осврт на насилството врз жени со хендикеп.

Во годината 2019 ја продолживме соработката со мисијата на ОБСЕ и ОДИХР во Скопје, како и со UN women, UNDP и UNFPA со чија што поддршка реализиравме повеќе настани. Низ нашите заеднички средби и сотаноци се пристапи и кон отварање на одредени прашања кои сеуште се табу тема во нашата држава.

4.4 Балканска мрежа на организации на лица со хендикеп.

Во текот на 2019 година Полио Плус како координатор за Македонија во Регионалната Балканска мрежа на организации на лица со хендикеп, беше присутен на регионалната средба во Белград, која се одржа од 28 февруари до 2 март 2019. На средбите беше дефинирано натамошното делување на Балканската мрежа во

регионот со можност за вклучување на други балкански земји во оваа мрежа од регионот.

4.5 Вмрежување на ОЛХ на национално ниво

Националното Собрание на Организации на лица со хендикеп, кое беше формирано во 2017, продолжи со своите активности. Во текот на 2019 година Полио Плус беше вклучена во работата на Националното Собрание на Организации на лица со хендикеп.

Беа одржани средби на кои се дискутираше за понатамошното делување на Националното Собрание во насока на постигнување “единствен глас”, во делувањето на Организациите на лица со хендикеп, создавање на инклузивна средина за граѓаните со хендикеп и нивните семејства како и промовирање на инклузивен и одржлив развој во согласност со Конвенцијата и остварување на индивидуалните и колективните права на граѓаните со хендикеп во Р. Македонија.

Овие средби овозможуваат споделување на информациите и знаењето со цел самозајакнување на лицата со хендикеп и нивните ОЛХ, зајакнување на соработката помеѓу ОЛХ и да се развие Стратегија за заедничко делување за подобрување на статусот на лицата со хендикеп на национално ниво.

Во текот годината Полио плус оствари повеќе средби со граѓански организации и со свои претставници зеде

учество на средбата за вмрежување на ГО во Охрид, а на денот на ГО на 14 септември учествуваше со свој штанд.

5. ПОДИГНУВАЊЕ НА ЈАВНАТА СВЕСТ

Полио Плус во текот на 2019 година редовно информираше за своите активности низ повеќе комуникациски канали. Полио Плус редовно комуницираше со медиумите преку соопштенија, директни контакти со презентации и промоции на активностите кои се спроведуваат.

Контактите резултираа со резлизирани повеќе дебати на 24 Вести, Телма, МТВ, Сител, Македонско радио, ТВ Сонце со теми од областа на вработување, социјална и здравствена заштита, политичката партиципација на ЛХ, пристапноста и сл. Полио Плус зеде учество на утринска програма на МТВ и Сител, гостување во емисијата Тунел како и со 1 гостување на Македонското радио, изјави во поголем број медиуми по повод 3 декември, учество на тема ортопедски помагала во емисијата Отворено на 24 Вести.

Дополнително настаните кои беа организирани беа проследени од страна на повеќе Телевизиски куќи, печатени медиуми и портали.

Веб-страната на Полио Плус е целосно функционална и постојано се ажурира. Дел од содржините се публикуваат и на други социјални медиуми овозможувајќи на тој начин што е можно поголема видливост на работењето на Полио Плус. Дополнително организацијата сите свои настани и ги објавува на социјалните мрежи.

Б. ПОДДРШКА - ОДДРЖИЛИВОСТ

Б.1. Пристап кон извори на финансирање

Во овој извештаен период Полио Плус работеше на подготовка на вкупно девет концепти, пријави за проекти или пријави со кои се изразува интерес за учество на повик за испорака на услуги.

Од вкупно поднесените апликации само за 4 од нив имаме позитивен одговор. Имено, во овој период добивме институционалната поддршка преку програмата на Цивика мобилитас за 2019 – 2021 година, проектот добиен во партнерство со Хера „Спречување на родово базирано насилство и дискриминација меѓу лицата со попреченост од јавната установа Бања Банско“, за период септември 2019 април 2020, консултантски услуги за унапредување на политичката партиципација на лицата со хендикеп поддршна од Вест Минстер Фондацијата за демократија (2019 – 2021) и регионалниот проект Балканската мрежа на Организации на лица со хендикеп 2020 – 2023 година.

В. ОРГАНИЗАЦИЈА

В.1. Стратегија, управување и раководење

Во извештајниот период Управниот одбор на Полио Плус одржа четири седници

Првата седница оддржана на 03/01/2019 се расправаше само за една точка и тоа : годишен извештај на Полио Плус за 2018 година

Втората седница имаше три точки и тоа: Завршна сметка на Полио Плус за 2018 година; Финансиски извештај на Полио Плус за 2019 година; Годишен план на Полио Плус за 2019 година со финансиски план;

Третата седница имаше три точки и тоа: тримесечен извештај за работата на Полио Плус за 2019 година.

Четвртата седница имаше една точка на дневниот ред и тоа Полугодишниот извештај за работата, со финансиски извештај.

Собранието на Полио Плус одржа една седница, а на дневен ред беа Годишниот извештај за работата на Полио Плус во 2019 година со финансиски извештај.

Колегиумот продолжи да се оддржува секој понеделник во неделата каде вработените се координираа за активностите и креираа планови за реализација на дел од проектните активности.

Г. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

Финансискиот извештај е подготвен како посебен документ.

Бр. 04-01/1
03. 01. 2020

Звонко Шаврески
Претседател
Полио Плус – движење против хендикеп